
Rammer og føringer for kommunale læringsnettverk

Innhold

Innledning	3
1. Formål med kommunale læringsnettverk	3
2. Rammer for kommunale læringsnettverk	4
3. Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid mellom barnevernstjenesten og kommunens øvrige instanser på oppvekstområdet.....	4
4. Stimuleringsmidler til utviklingsprosjekt	5
5. Statsforvalterens rolle.....	6
6. Bufetats rolle.....	7
7. Kommunale læringsnettverk og øvrige tiltak i kompetansestrategien	7
8. Evaluering av tiltaket.....	8
9. Revidering	8

Innledning

Kommunale læringsnettverk er ett av flere tiltak i regjeringens strategi for å øke kompetansen i kommunalt barnevern; «Mer kunnskap – bedre barnevern 2018 - 2024».

[Kompetansesatsingen](#)

Læringsnettverk er en måte å organisere samarbeid mellom tjenester på. Et nettverk skal bestå av minst to tjenester. Et læringsnettverk i denne sammenhengen kan ikke bestå av kommuner i ett og samme tjenestesamarbeid (der flere kommuner er organisert i en barnevernstjeneste).

Ordningen er bygget opp slik at tjenestene organiserer seg i nettverk, og innenfor nettverket definerer tema for utviklingsprosjekt. Det er rom for flere utviklingsprosjekt innenfor ett nettverk. Statsforvalter forvalter stimuleringsmidler som kommuner i nettverk kan søke støtte fra.

Målgruppen for dette dokumentet er Statsforvalter og kommuner i læringsnettverk. Dokumentet skal tydeliggjøre formålet med og rammene for tiltaket kommunale læringsnettverk, samt de ulike aktørenes roller og ansvar. Det er utarbeidet egne retningslinjer til statsforvalter for forvaltningen av stimuleringsmidlene.

1. Formål med kommunale læringsnettverk

Kommunale læringsnettverk skal bidra til etablering av fagfellesskap og samarbeid på tvers av kommunegrensene og mellom tjenester.

Kommunale læringsnettverk skal særlig bidra til samarbeid om tjeneste- og tiltaksutvikling. Læringsnettverk er en mulighet for konkret utvikling av tiltak og samarbeid for å imøtekomme kravene i barnevernsreformen. Bufdir anbefaler at nettverkene og samarbeidsstrukturene som er etablert opprettholdes også etter at satsingen er over.

Tiltaket skal legge til rette for at kommuner stimuleres til kvalitetsutvikling slik at tilbud til og oppfølging av utsatte barn og familier styrkes. Læringsnettverk kan også samarbeide om kompetanseheving og opplæring i tjenestene som deltar.

En av hovedhensiktene med tiltaket er at tjenester i nettverk selv definerer tematikk for utviklingsprosjektene, såkalte **egeninitierte utviklingsprosjekt**. På den måten skal tiltaket imøtekomme tjenestenes ulike behov for kompetanse- og kvalitetsutvikling. Ved at tjenester i nettverk selv definerer tema for utviklingsprosjekt vil kommunale tiltak og tjenester i enda større grad kunne være tilpasset lokale behov og forhold.

I tillegg til å arbeide med egeninitierte utviklingsprosjekt, kan nettverkene også etablere **utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet**. Prosjektene skal bidra til å styrke kommunenes oppfølging og veiledning av kommunale fosterhjem, samt til rekruttering av fosterhjem i slekt og nettverk.

For å stimulere kommuner til å danne nettverk og definere utviklingsprosjekter, er det etablert to potter med stimuleringsmidler som kommuner i nettverk kan søke om midler fra; en for egeninitierte utviklingsprosjekt og en for utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet.

2. Rammer for kommunale læringsnettverk

Det er frivillig for en kommune å delta i et læringsnettverk.

Kommuner i læringsnettverk skal utvikle en plan for arbeidet som skal skje i regi av læringsnettverket. Valg av tematikk for utviklingsprosjekter i denne planen skal ta utgangspunkt i lokale risiko- og tilstandsvurderinger

Hver deltakende kommune bør stille med to personer til nettverket, hvorav én deltaker er fra barneverntjenestens eller kommunens ledelse

Nettverket bør velge en leder og det anbefales å etablere en styringsgruppe. Det anbefales videre at kommuneledelsen fra deltakende kommuner er representert i styringsgruppen. En tydelig kommunal forankring er et av suksesskriteriene i nettverk som har lyktes med sine utviklingsprosjekt.

Beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid på tvers i læringsnettverket må forankres i hver enkelt kommune. Det er deltakende kommuners ansvar å sikre nødvendig forankring i egen kommuneledelse. Tiltakene i kompetansestrategien følges av ekstern evaluator, som leverer delrapporter underveis i strategiperioden for det enkelte tiltak. Den nyeste evalueringen forelå i august 2021, og viser at det fortsatt er behov for å arbeide tettere på kommuneledelse med tanke på forankring av arbeidet som skjer i læringsnettverkene. Kommuneledelse er ikke involvert i tilstrekkelig grad, og det er fra Bufdirs side ønskelig at Statsforvalter opprettholder dette perspektivet i dialogen med kommunene. Tidligere evalueringer fremhever betydningen av at kommuneledelse både har kunnskap om og eierskap til utviklingsprosjektene. Dette omtales som et suksesskriterium for å lykkes med arbeidet.

Nettverket skal være kvalitetsutviklende for alle typer kommuner, uavhengig av størrelse, kompetanse og sårbarhet. Det skal derfor være rom for flere prosjekter innenfor ett nettverk, som kan dekke ulike kommuners behov. Evalueringen fra 2021 viser at det er ekstra krevende for sårbare tjenester å stå i utviklingsarbeidet som skjer i læringsnettverk. Evaluator påpeker at læringsnettverk er godt egnet for å bidra til å løfte kvaliteten i tjenesten og til felles tiltaksutvikling, men at de sårbare tjenestene kan streve med å opprettholde sin deltakelse. Bufdir anmoder Statsforvalterne om å ha et særlig fokus på små og sårbare tjenester og deres rolle og deltakelse i læringsnettverk.

Læringsnettverk kan søke statsforvalter om stimuleringsmidler til gjennomføring av både egeninitierte utviklingsprosjekter og utviklingsprosjekter knyttet til styrking av kommunalt fosterhjemssarbeid.

3. Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid mellom barnevernstjenesten og kommunens øvrige instanser på oppvekstområdet

Kommunale læringsnettverk har siden oppstart i 2018 rettet seg direkte mot barneverntjenestene. Imidlertid har mange barn og unge voksne som mottar barneverntjenester også behov for andre

kommunale tjenester, som helsetjenester, skole og oppfølgingstjeneste. Dessuten er kommunens helhetlige og tverrsektorielle arbeid for barn og unge en forutsetning for å lykkes med forebygging og tidlig innsats. Fra og med 2021 vil barneverntjenester i læringsnettverk derfor kunne involvere andre kommunale tjenester i sine utviklingsprosjekter. Dette gjøres for å styrke kommunenes forebyggende arbeid for igjen å øke mulighetene for å lykkes med barnevernsreformen.

Det vil fortsatt være barneverntjenesten som initierer til samarbeidsprosjekt innenfor rammene av læringsnettverk. De øvrige tjenestene på oppvekstområdet kan inviteres av barneverntjenesten både til å delta i et nettverk, men også til kun å engasjere seg i enkeltstående utviklingsprosjekt. Den enkelte kommune kan selv avgjøre hvorvidt øvrige tjenester også skal bidra økonomisk inn i samarbeidet med barneverntjenesten.

Slike prosjekt vil for eksempel kunne dreie seg om **utviklingsarbeid og/eller forberedelsesarbeid** for å etablere hensiktsmessige samarbeidsstrukturer ute i de enkelte kommunene. Med samarbeidsstrukturer menes i denne sammenhengen strukturer som må etableres for at de ulike instansene internt i en kommune kan samarbeide om konkrete utviklingsprosjekt. Det bør være et mål for arbeidet at slike strukturer bygger opp under et varig og godt samarbeid både før, under og etter den aktuelle prosjektperioden.

Prosjektene i hovednettverket kan også omfatte **planlegging av workshops og opplæring** som tar sikte på at barneverntjenestene sammen med øvrige aktører på oppvekstfeltet i sine respektive kommuner identifiserer tematikk som er egnet som utviklingsprosjekt.

Formålet for utviklingsprosjekt som inkluderer andre kommunale aktører skal fortsatt være utvikling av tilpassede og forsvarlige tjenester til sårbare barn og familier i kommunene. Eksempel på utfall av prosjektet kan være formaliserte og forankrede samarbeidsavtaler mellom tjenester om tiltak for barn og unge.

Direktoratet understreker at målgruppen for de nye samarbeidsprosjektene fortsatt er barn og familier som er, eller kan komme til å være, i behov av barneverntjenester.

Når det gjelder forankring, gjelder det samme for samarbeidsprosjekt som for utviklingsprosjekt mellom barneverntjenester; beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid må forankres i hver enkelt kommune. Det er deltakende kommuners ansvar å sikre nødvendig forankring i egen kommuneledelse.

4. Stimuleringsmidler til utviklingsprosjekt

Statsforvalter forvalter stimuleringsmidlene knyttet til tiltaket. Læringsnettverk kan søke statsforvalter om midler til det enkelte utviklingsprosjekt. Det er utarbeidet egne retningslinjer for statsforvalters forvaltning av stimuleringsmidlene.

Det er to potter med stimuleringsmidler i tiltaket; en for utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet og en for utviklingsprosjekt med egeninitiert tematikk.

Ett nettverk kan ha flere utviklingsprosjekt i drift samtidig og få tildelt stimuleringsmidler innenfor begge ordninger.

For tildeling av stimuleringsmidler til egeninitierte utviklingsprosjekt er det en anbefaling, men ikke lenger et kriterium for tildeling av midler at det etableres kontakt med nasjonalt eller regionalt kunnskapsmiljø på barnevernfeltet. Bistand fra kunnskapsmiljøene bidrar til kvalitetssikring og tilførsel av kompetanse. Kunnskapsmiljøene besitter også oppdatert forskning på barnevernfeltet, og miljøene kan bidra i forbindelse med implementering av utviklingsarbeidet. Bufdir anbefaler derfor at nettverkene skal ha vurdert behovet for samarbeid med et nasjonalt eller regionalt kunnskapsmiljø på barnevernsfeltet. Det er Statsforvalter i kraft av sin rolle som forvalter av stimuleringsmidlene som gjør den endelige vurderingen av søknadene. Dersom Statsforvalter vurderer at prosjektet er i behov av støtte fra et kunnskapsmiljø for å nå målsettingen i prosjektet kan Statsforvalter kreve dette for at stimuleringsmidler skal kunne tildeles.

For utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan nettverkene be om bistand fra Bufetat. Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan også gjennomføres med bistand fra kompetansemiljø nevnt ovenfor.

4.1. Særskilt om tilskudd til læringsnettverk som skal styrke kommunenes arbeid med rekruttering, oppfølging og veiledning av fosterhjem

Midlene skal bidra til at kommunene etablerer fagmiljøer for oppfølging av fosterhjem som er stabile, profesjonelle og ressurseffektive. Dette vil forutsette at tjenestene samarbeider mer, for eksempel gjennom å etablere felles veilednings- og oppfølgingstilbud til fosterhjem.

Midlene skal føre til en reell aktivitetsøkning, slik at flere fosterhjem får nødvendig veiledning og oppfølging. Dette forutsetter at midlene når ut til mange kommuner og tjenester og kommer flere typer fosterhjem til gode.

Det er satt av midler for å frigjøre kapasitet i Bufetat, slik at den enkelte region kan bistå kommuner med utviklingsprosjekt som tar sikte på å styrke kommunalt fosterhjemsarbeid.

5. Statsforvalterens rolle

Statsforvalter skal bistå med å etablere og å følge opp kommunale læringsnettverk bestående av tjenester i embetet.

Statsforvalter skal ha en særskilt oppmerksomhet rettet mot kommuner og barneverntjenester som de vurderer at har behov for samarbeid med andre for å sikre gode og forsvarlige tjenester. Statsforvalter skal jobbe aktivt med å informere om og rekruttere kommuner og tjenester til et nettverk.

Statsforvalteren skal gjennom nettverkens aktiviteter få en bedre oversikt over hvilke områder kommunene ser behov for å jobbe med.

Statsforvalteren skal behandle søknader fra nettverket, og fordele og prioritere stimuleringsmidler i tråd med retningslinjene som er angitt i dette dokumentet, samt i retningslinjene for forvaltning av stimuleringsmidlene.

Statsforvalteren skal bistå med å etablere samarbeid mellom nettverket og relevante kunnskapsmiljøer.

For nettverk med utviklingsprosjekter knyttet til styrking av kommunalt fosterhjemsarbeid kan Statsforvalter hjelpe til med å etablere kontakt med Bufetat. Den enkelte region i Bufetat skal bidra med oppfølging av kommunene og bistand til disse utviklingsprosjektene. Nettverkene kan også etablere denne kontakten selv.

6. Bufetats rolle

Det er bevilget midler som skal brukes til å frigjøre kapasitet i Bufetat til å bistå læringsnettverk i prosjekter som tar sikte på å styrke kommunalt fosterhjemsarbeid.

Dette skal gi rom for at Bufetat kan samarbeide med kommunene om etablering av kommunale tilbud, samt utvikle og tilby kurs som de kommunale læringsnettverkene kan benytte seg av. Dette skal legge til rette for kompetanseoverføring i forbindelse med barnevernsreformen.

Bufetat skal bidra med tjenestestøtte og utvikling av faglige verktøy for å styrke kommunenes veiledning og støtte/oppfølging av fosterhjem.

Det er oppnevnt kontaktpersoner i regionene, slik at det skal være enkelt for statsforvalterne og nettverkene å ta kontakt:

Region øst: Roy Frode Skavhaug, Roy.Frode.Skavhaug@bufetat.no

Region sør: Maria Kiraly, maria.e.kiraly@bufetat.no

Region vest: Mallin Østerhus, mallin.osterhus@bufetat.no

Region Midt Norge: Anne Lene Tjeldflåt, anne.lene.tjeldflat@bufetat.no

Region nord: Ann Sissel Punsvik, ann.sissel.punsvik@bufetat.no

7. Kommunale læringsnettverk og øvrige tiltak i kompetansestrategien

Arbeid i læringsnettverk bør ses i sammenheng med de øvrige tiltakene i kompetansestrategien.

Læringsnettverk kan være en hensiktsmessig måte å videreføre kompetanse- og kvalitetsarbeid som er påbegynt gjennom tjenestenes deltakelse i for eksempel Tjenestestøtteprogram eller Veiledningsteam.

Læringsnettverk kan også benyttes i samarbeid rundt utfordringer identifisert i dialogmøter mellom kommunenes administrative og politiske ledelse, kommunenes barnevernledelse og Statsforvalteren.

8. Evaluering av tiltaket

Tiltakene i kompetansestrategien evalueres, og Bufdir har formidlet funn og anbefalinger til statsforvalterne i flere sammenhenger.

Bufdir oppfordrer statsforvalterne og nettverk til aktiv bruk av rapportens funn og anbefalinger i det videre arbeidet. Se fullstendig rapport fra andre delavaluering her:

[Følgjeevaluering av kompetansestrategien 2021 andre statusmåling.](#)

9. Revidering

Bufdir vil revidere retningslinjene i løpet av februar 2023.